

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ústí nad Labem rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Černým, Ph. D., ve věci

žalobkyně: **V. R.**, narozená X,
bytem X,
zastoupená JUDr. Marií Šírkovou, advokátkou,
sídlem Jizerská 2912/22, 400 11 Ústí nad Labem,

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí**,
sídlem Na Poříčním právu 376/1, 128 00 Praha 2,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 3. 2023, č. j. MPSV-2023/49834-916,

takto:

- I. Žaloba **se zamítá**.
II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se žalobou podanou v zákonem stanovené lhůtě, ve znění jejího doplnění ze dne 9. 5. 2023, domáhala zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 3. 2023, č. j. MPSV-2023/49834-916, jímž bylo zamítnuto její odvolání a potvrzeno rozhodnutí Úřadu práce České republiky – krajské pobočky v Ústí nad Labem, kontaktního pracoviště Ústí nad Labem (dále jen „úřad práce“) ze dne 21. 7. 2022, č. j. 129513/2022/UUA, a rozhodlo (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“). Prvostupňovým rozhodnutím úřad práce snížil žalobkyni příspěvek na péči z 12 800 Kč na 4 400 Kč měsíčně od srpna 2022. Současně navrhla, aby soud uložil žalovanému povinnost nahradit žalobkyni náklady soudního řízení.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

Žaloba

2. Žalobkyně v žalobě uvedla, že v roce 2020 jí byla amputována pravá noha v oblasti stehna a následně byla umístěna do zdravotnického zařízení. Na základě její žádosti jí byl od ledna 2021 přiznán příspěvek na péči ve výši 12 800 Kč, neboť potřebovala pomoc při zvládání základních životních potřeb mobilita, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. Podkladem pro toto rozhodnutí byl posudek o jejím zdravotním stavu, který měl platnost jednoho roku, neboť v té době nebyla ukončena rehabilitace a pahýl nohy nebyl zhojený.
3. Dále vyjádřila nesouhlas s prvostupňovým rozhodnutím, jelikož je odkázána na pomoc hlavně svého manžela, který jí osobně pomáhá v přemísťování v bytě i venku. Sdělila, že je jí 77 let a její zdravotní stav se setrvale zhoršuje. K obnově jejích schopností nedošlo v takové míře, aby bylo možno konstatovat, že postupně nabývá schopnosti, které neměla v době přiznání příspěvku. Dle žalobkyně rovněž není pro posouzení jejího současného zdravotního stavu relevantní skutečnost, že dříve podnikala jako účetní. Konstatovala, že rehabilitace jí nenaučila chodit po jedné noze za pomoci berlí a ani nebude schopna se toto naučit. Její mobilita je vyloučena, neboť bez pomoci manžela nebo jiné osoby není schopna se přemístit na vozík a ani se dostat na sociální zařízení, což má za následek inkontinenci moči i stolice. Pokud ji tedy nepomůže jiná osoba, pak je nucena setrvat na jednom místě, tj. v posteli, a buď znečišťovat postel, nebo použít kalhotky či vložky.
4. Žalobkyně uvedla, že nemůže navštívit svého obvodního lékaře, protože zde není bezbariérový přístup a od propuštění z nemocničního zařízení v České Kamenici jí lékaři neviděli. Současně má problémy se svojí jedinou nohou, která jí otéká a praská jí kůže. Dle lékařů v nemocnici s tím nelze nic dělat a hrozí, že jí bude i tato noha amputována. Je tedy vysoce nepravděpodobné, že by na této noze mohla stát a chodit. Konstatovala, že posudková komise při jednání v rámci doplňujícího posudku její nohu prohlédla, avšak přes faktický a viditelný stav nohy dále tvrdila, že noha je stojná. Závěr posudkové komise, dle kterého je schopna jíst tak, že si sama podá jídlo, naporcuje jej, vezme si jídlo z nádob, podá si a naleje nápoj, označila žalobkyně jako snahu potvrdit, že je soběstačnou osobou. Žalobkyně dále namítla, že při jednání posudkové komise byla ona i její právní zástupkyně svědky nepřátelského postoje posudkové komise, neboť ta se musí znovu zabývat zcela jasnou situací. Posudková komise žalobkyni závěrem rovněž sdělila, že jak může chtít III. stupeň, když ten se dává osobám, které přišli o obě končetiny a je podivné, že žalobkyně očekává, že jí bude vyhověno.
5. Namítla, že oba správní orgány vycházely ze stavu, který je v rozporu s § 3 správního řádu, neboť zdravotní stav žalobkyně nebyl zjištěn a posouzen tak, aby nevzbuzoval pochybnosti, a to v rozsahu, který je nezbytný pro soulad úkonu správního orgánu, posudkové lékařky i posudkové komise s ostatními zásadami správního řízení. Žalobkyně podotkla, že ve svém odvolání upozornila na skutečnost, že lékařský posudek, jakožto podklad správního rozhodnutí, musí být v souladu se zásadami správního řízení. Dle žalobkyně bylo zasaženo do jejích práv v míře, která je porušením jejího práva na spravedlivý, objektivní proces a jeho výsledek.

Vyjádření žalovaného k žalobě

6. Žalovaný k výzvě soudu předložil správní spis a písemné vyjádření k žalobě, v němž nejprve shrnul dosavadní průběh správního řízení a uvedl, že zdravotní stav žalobkyně byl posouzen posudkovou komisí dne 7. 12. 2022 a dne 1. 2. 2023, která zasedala v odborném složení a žalobkyně byla jejímu jednání přítomna. Podotkl, že posudková hodnocení v odvolacím Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

řízení je nutno chápat jako jeden celek. Posudková komise měla k dispozici objektivní lékařské zprávy a kompletní zdravotní dokumentaci praktického ošetřujícího lékaře žalobkyně. Dle posudku posudkové komise jsou informace uvedené v sociálním šetření v souladu s objektivní zdravotní dokumentací. Podotkl, že z posudků je zřejmé, že jako nezvládnuté byly uznány základní životní potřeby mobilita, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, osobní aktivity a péče o domácnost, které byly jako nezvládnuté uznány i v prvostupňovém řízení. Namítání nezvládnutí základních životních potřeb, a to fyziologické potřeby a péče o zdraví bylo vyhodnoceno jako nedůvodné. Žalovaný konstatoval, že základním principem hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby je hodnocení funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na tuto schopnost, přičemž se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která z funkčního dopadu nevyplývá. I v případě závažného onemocnění nemusí funkční důsledky vést k neschopnosti zvládat základní životní potřeby. Za neschopnost zvládnutí se považuje stav, kdy nelze životní potřebu zvládnout v přijatelném standartu. Měl za to, že posudková komise hodnotila zdravotní stav žalobkyně komplexně, a to ve vztahu k jejím smyslovým, tělesným a duševním schopnostem a že postupoval v odvolacím řízení v souladu s platnými právními předpisy. Vypracované posudky označil žalovaný za úplné, odborné a objektivní. Žalovaný v závěru navrhl, aby soud žalobu v celém rozsahu zamítl.

Posouzení věci soudem

7. O žalobě soud rozhodl v souladu s § 51 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) bez jednání, neboť žalobkyně ani žalovaný soudu nesdělili nesouhlas s tímto postupem, přičemž byli poučeni, že nevyjádří-li se do dvou týdnů od doručení výzvy, má se za to, že souhlas udělili.
8. Napadené rozhodnutí soud přezkoumával podle části třetí dílu prvního hlavy druhé s. ř. s., která vychází z dispoziční zásady vyjádřené v ustanoveních § 71 odst. 1 písm. c), písm. d), odst. 2 věty druhé a třetí a § 75 odst. 2 věty první tohoto zákona. Z této zásady vyplývá, že soud přezkoumává zákonnost napadeného rozhodnutí, a to pouze v rozsahu, který žalobce uplatnil v žalobě nebo během dvouměsíční lhůty po oznámení rozhodnutí dle § 72 odst. 1 věty první s. ř. s. Povinností žalobce je proto tvrdit, že správní rozhodnutí nebo jeho část odporuje konkrétnímu zákonnému ustanovení a toto tvrzení zdůvodnit. Nad rámec žalobních námitek musí soud přihlídnout toliko k vadám napadeného rozhodnutí, k nimž je nutno přihlížet bez návrhu nebo které vyvolávají nicotnost napadeného rozhodnutí podle § 76 odst. 2 s. ř. s. Takové nedostatky však v projednávané věci nebyly zjištěny.
9. Před vypořádáním jednotlivých žalobních bodů (námitek) soud směrem k žalobkyni připomíná, že řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu je ve správním soudnictví ovládáno zásadou koncentrace, jež nachází svůj odraz v § 71 odst. 2 třetí větě s. ř. s., podle které může žalobce rozšířit žalobu na dosud nenapadené výroky rozhodnutí nebo ji rozšířit o další žalobní body jen ve lhůtě pro podání žaloby. Soud se proto může věcně zabývat jen těmi žalobními body, které byly uplatněny ve lhůtě dvou měsíců poté, kdy bylo napadené rozhodnutí žalobci oznámeno doručením písemného vyhotovení nebo jiným zákonem stanoveným způsobem (srov. § 72 odst. 1 s. ř. s.), tj. v projednávané věci do 2. 5. 2023, neboť napadené rozhodnutí bylo právní zástupkyni žalobkyně doručeno dne 2. 3. 2023. Projednání později uplatněných žalobních bodů by znamenalo nepřípustné porušení principu koncentrace řízení (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 12. 2004, č. j. 1 Afs 25/2004-69). Z těchto důvodů soud přezkoumal doplnění žaloby ze dne 9. 5. 2023 ve vztahu k uplatněným žalobním bodům ze dne 2. 5. 2023 a zjistil, že v tomto doplnění

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

žalobkyně jednak konkretizovala námitky uplatněné již ve včasné podané žalobě, avšak rovněž nad rámec v žalobě uplatněných námitek žalobkyně namítala, že se žalovaný nevypořádal s jí navrženými důkazy i vznesenými námitkami a fakticky je nevzal v potaz. Taktéž uvedla, že absentovalo nestranné a skutečnosti odpovídající posouzení jejího zdravotního stavu, neboť žalovaný vycházel z tvrzení posudkové komise, která dovodila ztrátu tří podmínek pro přiznání příspěvku na péči ve III. stupni, přičemž pominula skutečnost, že žalobkyně od svého propuštění ze zdravotnického zařízení nebyla pod přímým dohledem lékařů. Dodala, že tím, že žalovaný akceptoval všechny závěry posudkové komise, aniž by je posoudil z hlediska jejich souladu se správním řádem, tak své rozhodnutí učinil vadným. Tyto námitky tedy byly uplatněny až po marném uplynutí zákonné lhůty pro podání žaloby. Soud v případě těchto námitek neseznal, že by rozvíjely jiný, včas uplatněný žalobní bod. Proto se soud těmito námitkami nemohl zabývat.

10. Soud přezkoumal v rámci žalobních námitek skutkový a právní stav věci a dospěl k závěru, že žaloba není z pohledu uplatněných žalobních námitek důvodná.
11. Smyslem zákona č. 108/2006 Sb., o sociálních službách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o sociálních službách“) je úprava podmínek poskytování pomoci a podpory fyzickým osobám v nepříznivé sociální situaci prostřednictvím sociálních služeb a příspěvku na péči. Příspěvek na péči, který je předmětem řízení v dané věci, se podle § 7 téhož zákona poskytuje osobám závislým na pomoci jiné fyzické osoby. Tímto příspěvkem se stát podílí na zajištění sociálních služeb nebo jiných forem pomoci podle tohoto zákona při zvládání základních životních potřeb osob. Náklady na příspěvek se hradí ze státního rozpočtu. Nárok na něj má osoba, která splňuje předpoklady uvedené v § 4 odst. 1 téhož zákona (mezi účastníky není sporu o tom, že podmínky zde uvedené žalobkyně splňuje), která z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu potřebuje pomoc jiné fyzické osoby při zvládání základních životních potřeb v rozsahu stanoveném stupněm závislosti podle § 8 uvedeného zákona, pokud jí tuto pomoc poskytuje osoba blízká nebo asistent sociální péče nebo poskytovatel sociálních služeb, který je zapsán v registru poskytovatelů sociálních služeb nebo dětský domov, anebo speciální lůžkové zdravotnické zařízení hospicového typu; nárok na příspěvek má tato osoba i po dobu, po kterou je jí podle zvláštního právního předpisu poskytována zdravotní péče v průběhu hospitalizace. O příspěvku rozhoduje krajská pobočka Úřadu práce.
12. Podle § 8 zákona o sociálních službách osoba (starší 18 let), která vyžaduje každodenní pomoc, dohled nebo péči jiné fyzické osoby, se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve a) stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby, b) stupni II (středně těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat pět nebo šest základních životních potřeb, c) stupni III (těžká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat sedm nebo osm základních životních potřeb, d) stupni IV (úplná závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat devět nebo deset základních životních potřeb.
13. Dle § 9 zákona o sociálních službách se při posuzování stupně závislosti hodnotí schopnost zvládat tyto základní životní potřeby: mobilita, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. Při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplyvá z Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví prováděcí právní předpis (§ 9 odst. 4, 5 a 6 téhož zákona).

14. Podle § 1 odst. 4 vyhlášky č. 505/2006 Sb., kterou se provádějí některá ustanovení zákona o sociálních službách (dále jen „vyhláška“), za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje stav, kdy porucha funkčních schopností dosahuje úrovně úplné poruchy nebo poruchy těžké, kdy i přes využívání zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využívání běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku nelze zvládnout životní potřebu v přijatelném standardu. Za neschopnost zvládání základní životní potřeby se považuje rovněž stav, kdy režim nařízený odborným lékařem poskytujícím specializované zdravotnické služby neumožňuje provádění základní životní potřeby v přijatelném standardu. Přijatelným standardem se rozumí zvládání základní životní potřeby v kvalitě a způsobem, který je běžný a obvyklý, a který umožňuje, aby tato potřeba byla zvládnuta bez každodenní pomoci jiné osoby.
15. Bližší vymezení schopností zvládat základní životní potřeby a způsob jejich hodnocení stanoví vyhláška. Dle § 2 odst. 1 vyhlášky se při hodnocení schopnosti osoby zvládat základní životní potřeby posuzuje, zda z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu je rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností dostatečný k pravidelnému zvládání základní životní potřeby a zda je fyzická osoba schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základní životní potřeby. Přitom se přihlíží k tomu, zda dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav trvale ovlivňuje funkční schopnosti, k výsledku rehabilitace a k adaptaci na zdravotní postižení. Dle § 2a vyhlášky pokud osoba není schopna z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu zvládat alespoň jednu z aktivit, která je pro schopnost zvládat základní životní potřebu vymezena v příloze č. 1 k této vyhlášce, není schopna základní životní potřebu zvládat, a to bez ohledu na příčinu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
16. Podle písm. a) přílohy č. 1 k vyhlášce se za schopnost zvládat základní životní potřebu mobilita považuje stav, kdy osoba je schopna vstávání a usedání, stoje, zaujímat a měnit polohy, pohybovat se chůzí krok za krokem, popřípadě i s přerušováním zastávkami, v bytě a běžném terénu v dosahu alespoň 200 m, a to i po nerovném povrchu, otevírat a zavírat dveře, chůze po schodech v rozsahu jednoho patra směrem nahoru i dolů, nastupovat a vystupovat z dopravních prostředků včetně bariérových, a používat je.
17. Podle písm. g) přílohy č. 1 k vyhlášce se za schopnost zvládat základní životní potřebu výkon fyziologické potřeby považuje stav, kdy osoba je schopna včas používat WC, zaujmout vhodnou polohu, vyprázdnit se, provést očistu, používat hygienické pomůcky.
18. Z obsahu předloženého správního spisu soud zjistil, že dne 25. 1. 2022 bylo úřadem práce zahájeno řízení ve věci opětovného posouzení nároku a výše příspěvku na péči žalobkyně, který jí byl na základě její žádosti přiznán rozhodnutím ze dne 2. 3. 2021, č. j. 26138/2021/UUA, a to ve výši 12 800 Kč měsíčně, neboť byla považována za závislou na

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

pomoci jiné fyzické osoby ve III. stupni (těžká závislost). Dne 4. 3. 2022 se v místě bydliště žalobkyně uskutečnilo sociální šetření, ze kterého vyplynulo, že žalobkyně potřebuje zvýšenou péči v oblasti mobility, oblékání a obouvání, v tělesné hygieně, v péči o zdraví, v péči o domácnost a v osobních aktivitách.

19. V posudku o zdravotním stavu žalobkyně ze dne 4. 4. 2022 dospěla posudková lékařka Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem MUDr. M. V. k závěru, že žalobkyně nezvládá šest základních životních potřeb, a to mobilitu, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, péči o zdraví, osobní aktivity a péči o domácnost. Na základě tohoto posudku úřad práce rozhodnutím ze dne 4. 5. 2022, č. j. 83296/2022/UUA, snížil žalobkyni příspěvek na péči z 12 800 Kč na 4 400 Kč měsíčně od června 2022. Proti tomuto rozhodnutí podala žalobkyně prostřednictvím své zmocněnkyně odvolání, v němž namítala nesprávný postup při doručování písemností, a tedy ani nemožnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí. Současně žádala o přiznání příspěvku na péči ve II. stupni, neboť nebyla schopna zvládat 7 základních životních potřeb. Žalovaný rozhodnutím ze dne 15. 6. 2022, č. j. MPSV-2022/105505-916, rozhodnutí ze dne 4. 5. 2022, č. j. 83296/2022/UUA, zrušil a věc vrátil úřadu práce k novému projednání s odůvodněním, že úřad práce nepostupoval v souladu s právními a metodickými předpisy, neboť neakceptoval generální plnou moc advokáta ve správním řízení, která byla doložena k žádosti o příspěvek na péči a je součástí spisové dokumentace.
20. Následně dne 21. 7. 2022 vydal úřad práce prvostupňové rozhodnutí, kterým snížil žalobkyni příspěvek na péči z 12 800 Kč na 4 400 Kč měsíčně od srpna 2022 s odůvodněním, že se žalobkyně ode dne 1. 2. 2022 považuje podle § 8 zákona o sociálních službách za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II – středně těžká závislost. Proti prvostupňovému rozhodnutí podala žalobkyně odvolání, ve znění jejího doplnění, v němž opětovně upozornila na svůj nepříznivý zdravotní stav a uvedla, že nebylo dostatečně odůvodněno, proč došlo k přehodnocení dříve uznaných základních životních potřeb. Především vznesla námitky k neuznání jako nezvládnuté základní životní potřeby výkon fyziologické potřeby.
21. V odvolacím řízení si žalovaný nechal v souladu s § 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů, pro účely odvolacího řízení vypracovat posudek posudkové komise ze dne 7. 12. 2022, jejímž členem byl lékař z oboru interního lékařství MUDr. M. H. Posudková komise vycházela při svém zkoumání z posudkového spisu Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem, ze spisu odvolacího orgánu, ze zdravotní dokumentace praktického ošetřujícího lékaře MUDr. P. K. a záznamu ze sociálního šetření ze dne 4. 3. 2022. Posudková komise oproti posudku posudkového lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení Ústí nad Labem nenašla objektivní funkční korelát k samostatnému nezvládání základních životních potřeb orientace, komunikace, stravování, výkon fyziologické potřeby a péče o zdraví. Posudková komise k neuznaným základním životním potřebám obecně uvedla, že u nich neprokázala příčinnou souvislost mezi poruchou schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat tyto životní potřeby v přijatelném standardu, případně za použití facilitátorů. Posudková komise dále uvedla, že žalobkyně nemá objektivně deklarované duševní nebo smyslové zrakové a sluchové postižení, nemá poruchu kognice, nemá funkční postižení HKK ani akrálně. Žalobkyně zvládala písemný projev, ovládala mobilní telefon i počítač, přes který prováděla nákupy, nedávno ještě pracovala jako OSVČ v účetnictví. Na levé dolní končetině neměla deklarované závažné funkční deficity nosných kloubů ani funkční deficity neurologické, deformity, záněty ani

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

gangrénu a jiné komplikace. Levou dolní končetinu měla funkční a stojnou. Při probíhající rekonvalescenci a rehabilitaci, v době převazů amputovaného pahýlu ve stehně pravé dolní končetiny, byla žalobkyně rehabilitována chůzí na krátkou vzdálenost i s pomocí dvou francouzských holí. Posudková komise dále uvedla, že si vyžádala zdravotní dokumentaci, zda nedošlo ke zhoršení zdravotního stavu žalobkyně vlivem interních onemocnění, zhoršení smyslových funkcí či pohybových v důsledku úrazu či degenerativních změn kloubních, ale ani tyto skutečnosti nebyly ve zdravotní dokumentaci žalobkyně deklarovány. Rovněž nebylo deklarované jiné závažné duševní onemocnění žalobkyně. Posudková komise dospěla k závěru, že žalobkyně je osobou starší 18 let věku, která se podle § 8 odst. 2 písm. b) zákona o sociálních službách považuje za osobu závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni II – středně těžká závislost, neboť nezvládá celkem pět základních životních potřeb, a to mobilitu, oblékání a obouvání, tělesnou hygienu, osobní aktivity a péči o domácnost.

22. Žalobkyně se s posudkem Posudkové komise v Ústí nad Labem neztotožnila a žalovanému prostřednictvím své zmocněnkyně zaslala vyjádření ze dne 29. 12. 2022 označené jako Návrh na doplnění podkladů ve věci – doplnění posudku Posudkové komise MPSV ČR o vyšetření účastnice řízení posudkovou komisí příp. odborným lékařem. Ve vyjádření žalobkyně namítala, že závěry komise byly učiněny na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu a posudek tedy vzbuzuje důvodné pochybnosti. Žalovaná následně s ohledem na toto vyjádření žalobkyně požádala Posudkovou komisi v Ústí nad Labem o vypracování doplňujícího posudku.
23. Doplňující posudek Posudkové komise v Ústí nad Labem byl vypracován dne 1. 2. 2023. Žalobkyně i její zmocněnkyně byly jednání přítomny. Při jednání posudkové komise byla žalobkyně vyšetřena odborným lékařem z oboru interního lékařství MUDr. M. H. V odůvodnění doplňujícího posudku konstatovala, že žalobce nezvládá celkem 5 základní životní potřeby, a to základní životní potřebu mobilita, oblékání a obouvání, tělesná hygiena, osobní aktivity a péče o domácnost. Sdělila, že opakovaně posoudila podkladovou dokumentaci, vzala v potaz i výsledky vlastního vyšetření žalobkyně při jednání posudkové komise odborným lékařem v oboru interního lékařství a setrvala na svém původním závěru, neboť neshledala důvody pro změnu již přijatého posudkového závěru, a to ani k datu svého jednání. Uvedla, že u základních životních potřeb, které považuje za zvládnuté, neprokázala příčinnou souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat tyto životní potřeby v přijatelném standartu, případně za použití facilitátorů. K základním životním potřebám orientace, komunikace, stravování, výkon fyziologické potřeby a péče o zdraví, které hodnotila jako zvládnuté se pak jednotlivě vyjádřila. K základní životní potřebě výkon fyziologické potřeby mimo jiné uvedla, že dle sociálního šetření ze dne 4. 3. 2022 byla žalobkyně na WC soběstačná, nemá úniky moči a inkontinenční pomůcky nepoužívá. Skutečnosti o změně zdravotního stavu ve vztahu k močové inkontinenci nemá žalobkyně ve zdravotnické dokumentaci deklarované a ani nedoložila urologické či gynekologické vyšetření. Rovněž dle propouštěcí zprávy z léčebny dlouhodobě nemocných přesuny z mechanického invalidního vozíku zvládala samostatně. Z chirurgického hlediska žalobkyně neměla uvedeno, že by levá dolní končetina nebyla funkčně stojná. Posudková komise závěrem konstatovala, že v přiznání III. stupně závislosti shledala z funkčního hlediska posudkovým lékařem okresní zprávy sociálního zabezpečení nadhodnocení zdravotního stavu žalobkyně. Dodala, že v době probíhající rekonvalescence a rehabilitace, kdy léčba trvala pouze 5 měsíců, tak přesto posoudil zdravotní stav žalobkyně jako dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav a následně od 4. 1. 2021 vydal posudek o III. stupni Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

závislosti. Na základě tohoto posudková komise konstatovala, že lékař okresní správy sociálního zabezpečení pochybil.

24. Soud se nejprve zabýval námitkami žalobkyně, dle kterých nevládala základní životní potřeby mobilita a výkon fyziologické potřeby.
25. Podle § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách při posuzování stupně závislosti osoby vychází okresní správa sociálního zabezpečení ze zdravotního stavu osoby doloženého nálezem vydaným poskytovatelem zdravotních služeb, z výsledku sociálního šetření a zjištění potřeb osoby, popřípadě z výsledků funkčních vyšetření a z výsledku vlastního vyšetření posuzujícího lékaře.
26. Zdejší soud připomíná, že k otázce posuzování nároků na příspěvek na péči se opakovaně vyjadřoval Nejvyšší správní soud, jenž např. v rozsudku ze dne 23. 9. 2009, č. j. 4 Ads 57/2009-53, vyslovil, že posouzení stupně závislosti osoby pro účely rozhodování o příspěvku na péči v řízení v prvním stupni i v řízení odvolacím musí vycházet z hodnocení všech podkladů uvedených v § 25 odst. 3 zákona o sociálních službách. Zdůraznil, že „[n]a výsledný lékařský posudek, který je v tomto řízení stěžejním důkazem, je třeba klást požadavek úplnosti a přesvědčivosti. Nenaplnění těchto požadavků je vadou řízení před správním orgánem ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s. ř. s.“ Na tento rozsudek navázal Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 25. 4. 2013, č. j. 6 Ads 17/2013-25, kde zdůraznil, že „[v] řízení o nároku na příspěvek na péči podle zákona ... o sociálních službách je povinností odvolacího správního orgánu žádat po posudkové komisi doplnění posudku, pokud posudková komise postavila své hodnocení na rozporných podkladech, aniž by rozpory sama odstranila nebo vysvětlila. Tak tomu může být v případě, že se objeví rozpor mezi výsledkem šetření sociálního pracovníka a názorem posudkové komise, aniž by posudková komise sama provedla vlastní přeshetření zdravotního stavu žadatele o příspěvek na péči.“
27. V rozsudku ze dne 24. 3. 2021, č. j. 4 Ads 495/2019-71, Nejvyšší správní soud shrnul, že „... pokud z podkladů lékařského posudku vyplývá, že posuzovaný některou z aktivit nutných pro celkové zvládnutí určité životní potřeby sám a bez pomoci jiné osoby nezvládá, a orgány lékařské posudkové služby přesto takovou základní životní potřebu považují za zvládanou, je jejich povinností tento závěr dostatečně a přesvědčivě odůvodnit. Posudek posudkové komise je zpravidla rozhodujícím důkazem při posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí. I proto je nezbytné, aby splňoval požadavek úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti a aby se vypořádal se všemi rozhodujícími skutečnostmi. Posudek totiž na podkladě odborných lékařských vyšetření obsahuje závěry o funkčním dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu posuzované osoby na její schopnost zvládat základní životní potřeby. Posudkový závěr by tedy měl být v tomto směru náležitě zdůvodněn, aby byl přesvědčivý i pro soud, který nemá, a ani nemůže mít, odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení závisí především.“ Nejvyšší správní soud podotkl, že odvolací orgán nesmí pouze převzít závěry posudkové komise, aniž by se jimi podrobněji zabýval z pohledu tvrzených rozporů či nedostatků, a uzavřel, že posudek nesplňující požadavky úplnosti, celistvosti a přesvědčivosti zakládá vadu řízení před správním orgánem.
28. V návaznosti na shora uvedené skutečnosti soud považuje za nutné zdůraznit, že za zvládnuté se považují i takové základní životní potřeby, jestliže jsou osobou zvládnuty v přijatelném standardu za pomoci různých kompenzačních pomůcek (francouzské hole, brýle, naslouchadla). Tento přijatelný standard však neznamená to samé jako zvládnutí základních životních potřeb zcela zdravým a ničím neomezeným jedincem, snížená kvalita

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

výkonu některých základních životních potřeb tak nemůže založit nárok na příspěvek na péči.

29. Soud v daném případě hodnotil, zda je posudek posudkové komise ze dne 7. 12. 2022 ve spojení s doplňujícím posudkem posudkové komise ze dne 1. 2. 2023 přesvědčivý a úplný tak, aby nebylo pochyb o jeho objektivnosti a správnosti. Soud nemá ve věci pochyb o odbornosti komise a její způsobilosti hodnotit zdravotní stav žalobkyně podle právní úpravy příspěvku na péči.
30. K námitce týkající se nezvládání základní životní potřeby mobility soud konstatuje, že podle doplňujícího posudku posudkové komise ze dne 1. 2. 2023, jakož i podle posudku ze dne 7. 12. 2022, byla tato základní životní potřeba hodnocena jako nezvládnutá. Na základě těchto posudků byla i v napadeném rozhodnutí mobilita uznána jako nezvládnutá. Soud proto tuto námitku vyhodnotil jako nedůvodnou.
31. Dále se soud zabýval námitkou, dle které žalobkyně nezvládá základní životní potřebu výkon fyziologické potřeby. Žalobkyně v této souvislosti namítala, že bez pomoci manžela nebo jiné osoby není schopna se přemístit na vozík a ani se dostat na sociální zařízení, což má za následek inkontinenci moči i stolice. Zvládáním výkonu fyziologické potřeby se posudková komise podrobně zabývala v doplňujícím posudku ze dne 1. 2. 2023, ve kterém se rovněž vyjádřila i k lékařskému posudku na základě, kterého byl žalobkyni přiznán příspěvek na péči III. stupně. Žalovaný v napadeném rozhodnutí k tomuto dodal, že subjektivní okolnosti musí být podloženy objektivní odbornou podkladovou dokumentací, jinak na ně nelze brát zřetel. Výše uvedené zdůvodnění považuje soud za dostatečné, a to i s ohledem na skutečnost, že žalobkyně nijak nedoložila, např. lékařskými zprávami, své tvrzení, že trpí inkontinencí. Toto subjektivní tvrzení žalobkyně bez doložení objektivních lékařských zpráv, které by jej potvrdzovaly, tak nemohlo zpochybnit závěr posudkové komise, která vycházela ze zdravotnické dokumentace žalobkyně i ze sociálního šetření ze dne 4. 3. 2022 v rámci něhož žalobkyně mimo jiné uvedla, že inkontinencí netrpí.
32. Soud shrnuje, že posudek Posudkové komise v Ústí nad Labem ze dne 7. 12. 2022 ve spojení s doplňujícím posudkem ze dne 1. 2. 2023 se opíral o dostatečné podklady, o výsledky sociálního šetření ze dne 4. 3. 2022, spisovou dokumentaci a zdravotní dokumentaci praktického lékaře žalobkyně. Doplňující posudek rovněž vycházel z vlastního přeshetření žalobkyně odborným lékařem z oboru interního lékařství při jednání posudkové komise dne 1. 2. 2023. Posudkem i doplňující posudek se vyjadřují ke všem žalobkyní zpochybňovaným základním životním potřebám, závěrům ze sociálního šetření a posudková komise své závěry dostatečným způsobem odůvodnila. Soud tedy shledal posudek posudkové komise ze dne 7. 12. 2022 ve spojení s doplňujícím posudkem ze dne 1. 2. 2023 přesvědčivým, úplným a objektivním. Posudek i doplňující posudek posudkové komise došlo dle soudu k dostatečné objektivizaci zdravotního stavu žalobkyně a jejích schopností zvládat základní životní potřeby. Námitku nedostatečného zhodnocení zdravotního stavu žalobkyně a porušení § 3 správního řádu tedy soud shledal nedůvodnou.
33. Soud zdůrazňuje, že pokud došlo ke zhoršení jejího zdravotního stavu, může žalobkyně opětovně požádat o změnu výše přiznaného příspěvku na péči. V rámci tohoto řízení by pak bylo znovu hodnoceno, zda je z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu rozsah duševních, mentálních, tělesných a smyslových funkčních schopností žalobkyně dostatečný k pravidelnému zvládání základních životních potřeb a zda je schopna rozpoznat, provést a zkontrolovat správnost zvládnutí základních životních potřeb.

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.

34. Žalobkyně dále namítala, že posudková komise při jednání dne 1. 2. 2023 měla vůči žalobkyni nepřátelský postoj a bylo jí nevhodným způsobem řečeno, že III. stupeň příspěvku na péči se dává osobám, které přišli o obě končetiny. K tomuto soud konstatuje, že jednání komise se žalobkyně účastnila společně se svojí zmocněnkyní (advokátkou). Z protokolu o jednání posudkové komise však nevyplývá, že by žalobkyně nebo její zmocněnkyně namítaly nevhodné chování či neadekvátní postup posudkové komise. Žalobkyně rovněž mohla namítat podjatost posudkové komise, což však neučinila a soud rovněž nemá pochybnosti o věcné správnosti posudku.
35. Nad rámec odůvodnění soud k tvrzení žalobkyně, že „*Co opustila nemocniční zařízení v České Kamenici, tak neviděla lékaře a lékaři neviděli jí.*“ poznamenává, že ze správního spisu vyplývá, že žalobkyně byla v tomto zařízení hospitalizována do 13. 5. 2021. V návrhu na doplnění posudku posudkové komise však žalobkyně uvedla, že dne 3. 6. 2022 byla vyšetřena v Masarykově nemocnici. V odvolání ze dne 22. 2. 2022 rovněž uvedla, že z vlastního podnětu a za pomoci svého syna dvakrát navštívila odborné lékaře v Ústí nad Labem a v Praze. Z výše uvedeného je zřejmé, že žalobkyně lékaře po propuštění z nemocničního zařízení navštívila. Soud dále podotýká, že je na žalobkyni, aby v zájmu objektivního posouzení svého zdravotního stavu chodila na lékařské prohlídky.
36. S ohledem na shora uvedené skutečnosti tedy soud dospěl k závěru, že žaloba není důvodná, a proto ji podle § 78 odst. 7 s. ř. s. ve výroku rozsudku zamítl.
37. Současně soud podle § 60 odst. 1 a 2 s. ř. s. nepřiznal žádnému z účastníků právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobkyně nebyla ve věci úspěšná a žalovanému náhrada nákladů řízení nepřisluší, navíc je ani nepožadoval.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat **kasační stížnost** ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 611/6, 657 40 Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu

a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti **musí** být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Ústí nad Labem 2. září 2024

JUDr. Petr Černý, Ph.D. v. r.
samosoudce

Shodu s prvopisem potvrzuje G. Z.